

F. Pálffy Zsuzsa: ÉRTÉKMENTŐK / 3.

„Tanítani csak szeretettel lehet!”

Beszélgetőpartnerem Szecsődi Ferenc Liszt-díjas, Weiner-díjas hegedűművész, a Magyar Köztársaság Érdemes és Kiváló művésze. 2022-ben Artisjus Zenepedagógusi Díj-ban részesült, melyet a magyar zeneszerzők és irodalmárok egyesülete szavazott meg számára. Régi tisztelőjeként erről kérdezem a SZTE Bartók Béla Művészeti Karának ma is aktívan dolgozó, 68 éves professzorát.

– *Az olvasók nevében szívből gratulálok a legújabb, szakmai díjhoz! Egy országosan elismert, külföldet bejárt előadóművésznek mit jelent ez a zenepedagógusi elismerés?*

– Összes, hivatalos díjam mellett a legtöbbet! Már csak azért is, mert igazolni látom egykori döntésemet, ami konzis koromtól kezdve, a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában, szeretett hegedűtanárom, *Bodonyi Pista bácsi* hatására érlelődött bennem.

Majd folytatódott a Liszt Ferenc Zeneakadémián, ahol *Szűcs Mihály* tanítványaként diplomáztam sikerrel, és néhány nappal később megnyertem a Zeneakadémia Nagydíját. Mindvégig a megszerzett tudás átadása, tanítási vágy motoszkált a fejemben! *Kovács Dénes* hegedűművész, a zsűri elnöke sem akkor, sem későbbi találkozásainkkor nem akarta elhinni, hogy friss, hegedűművészi diplomámmal tanítani szeretnék, és a vidéket választom!

– *Volt ennek a készítésnek családi hagyománya?*

– Szüleim zeneszerető emberek voltak, édesapám kottagrafikusként több híres művésszel állt barátságban. *Szecsődi Irén* operaénekesnő pedig a testvére volt. *Weiner Leó* zeneszerző is gyakran megfordult nálunk, ő hívta fel a szüleim figyelmét, hogy abszolút hallásom van, és mielőbb írassanak be zeneiskolába. Ugyan már otthon

gyakran próbálkoztam a zongorázással, de kezdeti tanulmányaim idején sosem a kottaolvasás vonzott, sokkal inkább a rögtönzés, a megszólaltatott hangok mögötti lehetőségek izgalma, majd az ismerkedés a hegedüléssel.

– *Ami aztán örök szerelem lett!...*

– Hát igen! Ennél már csak az lenne nagyobb poén, ha azt hirdetném, hogy hegedűvel a kezemben jöttem a világra! – fúzi hozzá huncutul, jellegzetes, szecsődös mosolyával.

– *A zongorázás azért biztos, jó hatással volt a továbbiakra! Gyakran tapasztaljuk, hogy Szecsődi Ferenc tanár úr - vagy ahogy unokája megszületése óta tanítványai nevezik, „Nagypapu” – nem csak koncerten mutatja be a leghíresebb hegedűversenyeket és virtuóz műveket, de a tanórákon és pódiumszerepléseiken is gyakran segíti zongorajátékával a növendégeit!*

– A tanításnak ezer ágazata létezik. Ezt egész fiatalon, menetközben tapasztaltam meg. *Hubay Jenő* hegedűművész, a budapesti Zeneakadémia egykori igazgatója és tanára követésre méltón vallotta: „*Nincs kőbe vésett módszer, csak növendék van, és mind más, lelki és fizikai beállítottságú.*” Drága Bodonyi tanár úr szerint is a tanár a második szülő szerepét tölti be. Munkánk közben, a szakmai útmutatás mellett tanítványainkkal közös, mentális kapaszkodókat kell keresni a hatékony együttműködés érdekében. Egyszerre mentornak, kritikusnak, barátnak lenni, hogy érezze a hallgatónk bármely életkorban, minden problémájára együtt találhatunk megoldást. Középiskolai hegedűtanárom a példájával olyan útmutatást adott a tanítványainak, amiért egész életünkben hálásak lehetünk neki!

2012-ben még sokak társaságában köszönhettem Őt a 90. születésnapján, egykori munkahelyén a budapesti szakközépiskolában. Örültünk aktivitásának, szellemi frissességének, bölcs tanácsainak. Tíz évvel később, május 13-án, a Farkasréti temetőben, a virágkoszorúval már csak egyedül emlékezhettem Rá! 100. születésnapja alkalmából, legalább nyolcvan címre eljuttatott meghívóm időpontjáról valahogy mindenki elfelejtkezett... Isten nyugosztalja Őt, a tanítása tovább él bennünk!

Tanáraim útravalójával kerültem végzős akadémistaként 1977-ben – *Weninger Richard*, a LFZF szegedi tagozatának igazgatója hívására – Szegedre hegedűt tanítani. Örömmel vállaltam el a tanársegédi állást. Azóta ugyanabban a tanteremben tanítok, csak a beosztásom módosult az évek során: adjunktus, docens, főiskolai, majd 2000-től habilitált egyetemi tanár lettem, valamint a hegedű- és kamarazene tanszék vezetője. A legnagyobb öröm számomra, hogy a növendégeim szívesen jönnek az órákra, és a közös munka eredményeként sikereket érnek el.

Elmélyült munka a sok évtizedet átélt tanteremben és Demeter Dóra országos I. díjas tanítványával.

– Ritka dolog olyan tantermet látni, főleg egyetemi szinten, ahol a falakon elhelyezett képekről tanítványok mosolyognak a belépőre. Legtöbbjük kezében a hangszerük, s nevük mellett a felirat: London, Genf, Glasgow, megannyi patinás helyszín. Sikeres, egykori növendékek. Sokan közülük művésztanárként, szólistaként vagy koncertmesterként viszik tovább mesterük tanításának fortélyait. Az elismerésükön túl tanári büszkeséget jelez ez a családi tárlat. Az évek múlásával mekkora a kötődés tanár és tanítványai között?

– Kicsit hasonlít az ideális gyerek-szülő kapcsolathoz, amiből idővel akár barátság is válhat. Tartom velük a kapcsolatot, legtöbbször még a születésnapját is tudom, és nagy boldogság számomra, amikor zenei "unokáim", azaz saját tanítványaik sikeréről értesülhetek.

– Muzsikusban berkeket elterjedt az a kijelentés, hogy egy művész távol a fővárostól nem tud igazi karriert kiépíteni. Ez a jóslat az életút adatait figyelve, nem nagyon vált be Szecsődi Ferenc hegedűművész esetében!

– Szerencsésnek mondhatom magam, mert már zeneakadémistaként olyan hegedűművészek közelségében élhettem, tanulhattam, mint Kovács Dénes, Tátrai Vilmos, Ruha István, és élőben hallhattam a világnagyságok, Menuhin és Ojsztrah játékát. Szegeden pedig szintén zseniális zenészek sora vett körül: Vaszy Viktor, Weninger Richard, Gregor József, Vántus István, akiknek tudásából bőven lehetett meríteni.

1984-ben nyertem el játékkal a Cziffra Alapítvány Nagydíját, és ettől kezdve európai fővárosok – Bécs, Prága, Párizs, Madrid – mellett Bolognában, Zürichben adtam koncerteket. A repertoáromon kiemelt helyen szerepeltek a Hubay-művek, ugyanis múlhatatlan vonzalmat érzek azóta is a nagy magyar hegedűiskola világhírű mestere, Hubay Jenő művészetére. Úgy gondolom, hogy azt a művészt, aki a 19. század végétől elindította a magyar hegedűiskola kiválóságait, a Geyer Stefi, Székely Zoltán, Szigeti József, Végh Sándor nagyságrendű művészeket, meg kell ismernie minél több embernek! Még olykor „betyárosan magyarosnak” nevezett művei bemutatásával is!

A művész szólóestje teltházassal a közönség előtt, a SZTE Őszi Kulturális Fesztiválján.

– *Kassai István zongoraművésszel, 1996-tól együtt készült el a 13 lemezből álló sorozat, mely Hubay Jenő összes hegedű-zongora szonátáját rögzítette. Milyen volt a fogadtatása itthon ennek az egyedülálló vállalkozásnak?*

– A hazai kritika kezdetben fanyalogva reagált a lemezbemutatóra, nem tartották sikeresnek. Csak jóval később, a külföldi, francia, német, amerikai szakmai sajtó visszhangjai után ismerték el annak valódi értékét. 2008-ban, a Hubay összkiadás megjelenésével, a szerző születésének 150. évfordulóján már a legrangosabb szaklapok írtak róla elismerően. Mikor a lemezsorozat hosszú és fáradságos munkája lezárult, megkérdeztek tőlem, mit érzek. Valójában semmit, mert mindig ott volt előttem a következő cél, amit a szívem diktált. Feleségem, Eszter szokta mondani, hogy állandóan pörgök, újabbnál újabb dolgokat találok ki, és nem nyugszom, amíg meg nem valósítom. Mindezeket az ő háttérmunkája nélkül nem tudnám sikerre vinni!

– *Melyikről beszéljünk, amelyek kifejezetten a magyar hegedűiskolával kapcsolatosak?*

– Sorolom a kedvenceimet: „A magyar hegedű ünnepe” évi rendszerességgel kerül közönség elé a Pesti Vigadóban, a SZTE BBMK hegedűseinek fellépésével, *Véber Noémi* festőművész plakátterveivel, sőt, volt olyan, hogy a szegedi „Hammido” művészeti iskolából rendkívüli növendékeinek grafikái is szerepeltek egy kiállításon.

Másfél évtizede él a „Mesterhangszerek mesterkézben” feliratú koncertsorozatom, ahol kortárs, hegedűkészítő mesterek hangszereit mutatom be játékkal, és igyekszem felhívni a figyelmet ezekre a remek hegedűkre. Még 2006-ban vásároltam *Székely Márton* hangszerkészítő mestertől egy olyan hangszert saját részemre, mely annyira bevált, hogy többet nem is szeretném kiengedni a kezemből! Volt olyan koncert, amikor egy este 14 hegedűn játszottam, és sikerült népszerűsíteni a fiatal mesteremberek hangszereit.

2012 májusában Bodonyi István művésztanárt köszönti Székely Márton hegedűkészítő mester.

– *„A világhírű hegedűiskola titkai” címmel szinte országos, sőt határon túli missziót is betöltött a legalább ötven helyen bemutatott előadásorozat, illetve konferencia. Ennek milyen volt a visszhangja?*

– Készült erről plakát is állandó tervezőművésszel, *Véber Noémivel*, és az élő hegedűs bemutató mellett igen sok zeneiskolába vittem ezekből a plakátokból. Had' ismételjék és alkalmazzák tanárok és növendékeik a hegedűjáték alapszabályait,

melyek örök értéket képviselnek a szakmában: a jobbkez lassú, nyugodt vonóvezetésétől kezdve a húrvtáltások mikéntjéig. Romániába és Vajdaságba is hívtak ebben a témában előadásokat tartani, és igen nagy volt irántuk az érdeklődés.

– A Vántus István Kortárszenei Napok és a Nyári Művészeti Akadémia Szeged zenei életét színesíti évek óta, és Szecsődi Ferenc aktív szereplője indulástól kezdve e két rendezvénynek. Hallhatnánk ezek jelentőségéről?

– A Vántus Napokat azért is tekintem szívügyemnek, hisz fiatal koromban, kollégaként sokat tanulhattam Tőle, örömmel mutattam be Vántus István hegedűs darabjait. Repertoáromban ott sorakoznak mellette a többi, magyar kortárs zeneszerző művei is, *Bozay Attila, Hollós Máté, Huszár Lajos, Durkó Zsolt, Tóth Péter*, és még hosszan folytathatnám a neveket... A Nyári Művészeti Akadémia zárókoncertje tavaly XVII. alkalommal került megrendezésre. Majd a Városháza udvarán, nagyközönség előtt mutatták be a különböző szakok tehetséges hallgatói mesterképzésük eredményét

– Nemrég alakult meg Szecsődi tanár úr vezetésével a Szegedi Hegedűegyüttes, melyben a vonósnégyessel ellentétben csak hegedűsök szerepelnek. Ez a formáció meglehetősen ritka dolognak számít, mi az újítás célja?

– A hegedűsöknek kamarazenelési és szereplési lehetőséget biztosít, másrészt a klasszikus értékek népszerűsítését szolgálja műsorunk. A műveket magam hangszerelem, a fejemben megszólaló partitúra szólamait hagyományos módszerrel kottázom le tanítványaimnak, s amint kézbe vesszük az új művet, már játszhatjuk együtt, örömmel, élvezettel. A különböző helyszíneken mindig érdeklődéssel fogadják.

Koncert délidőben, a SZTE TIK aulájában 2022-ben

A Szegedi Hegedűegyüttes tagjai:
Benedekfi Zoltán, Liptai Enikő,
Somogyi Kinga és mesterük, Szecsődi Ferenc

– *Mennyire van igény ezekre az újításokra, milyenek az eddigi tapasztalatok?*

– A diplomám megszerzése után még egy zsűri előtt is vizsgáznom kellett hangszerjátékból, annak ellenére, hogy megnyertem az Akadémiai Nagydíjat. Csak így kaphattam "működési engedélyt" a pódium szerepléshez. Ma bárki színpadra állhat, nincs előzetes szakmai kontroll.

Két zseniálisan tehetséges fiatalemberrel, a Benedekfi-testvérpárral így találtuk ki az „Egy szerelem története” romantikus estét, és járjuk vele az országot nagyszerű fogadtatással. Tetszik a közönségnek. Benedekfi István zongoraművész már 17 éve az állandó zongorakísérőm, Zoli, a fiatalabb a tanítványom volt, hegedűművész és a Vántus István Zeneművészeti Szakközépiskola tanára.

Motto:
"Akinak humorra van,
minden előlhat,
Állásérősség,
az mindenre képes..."

"Egy szerelem története"

Szecsődi Ferenc

Liszt-díjas,
Erdemes és Kiváló
Művész
zenés boldozása

Közreműködők:
Benedekfi István
(zongora)
Benedekfi Zoltán
(hegedű,
pianó)

A zene gyógyítja
a lelket, a humor
úgyzsimfén.
A kettő együtt
csodákra képes.
A párhuzamosan
a múltban és a
jelenben
futó történet
egy (örök) ifjú
hegedűs
szerelemi
csetéseit,
botlásait
mutatja be
ironikusan.

A 2017-es ösbemutatón egyedülálló műfaj született, amely a további előadásokon is viharos sikert aratott. A romantikus történet eredeti humorral fűszerezve szellemesen szórakoztató műsort varázsol elénk, mely az idősebb korosztályt nosztalgiaival tölti el, a fiataloknak pedig okulásul szolgálhat.

A magas művészi színvonalon előadott zenei betétszámok teszik teljessé és emlékeztessé a produkciót.

Szigillet

Értelem, hogy meg kell-e küldeni a Szecsődi Ferenc D. D.

Tata

Duó: Művész
Szecsődi Ferenc
Benedekfi Zoltán
Csoport: Művész
Csoport: Művész

Mezőtúr

A 2017-es ösbemutatón egyedülálló műfaj született, amely a további előadásokon is viharos sikert aratott. A romantikus történet eredeti humorral fűszerezve szellemesen szórakoztató műsort varázsol elénk, mely az idősebb korosztályt nosztalgiaival tölti el, a fiataloknak pedig okulásul szolgálhat.

A magas művészi színvonalon előadott zenei betétszámok teszik teljessé és emlékeztessé a produkciót.

Szarvas

A 2017-es ösbemutatón egyedülálló műfaj született, amely a további előadásokon is viharos sikert aratott. A romantikus történet eredeti humorral fűszerezve szellemesen szórakoztató műsort varázsol elénk, mely az idősebb korosztályt nosztalgiaival tölti el, a fiataloknak pedig okulásul szolgálhat.

A magas művészi színvonalon előadott zenei betétszámok teszik teljessé és emlékeztessé a produkciót.

– *A zeneiskolai hegedűtanárok országos versenyének is Szecsődi Ferenc volt az ötletgazdája, mely immár háromszor került megrendezésre Szegeden. Mennyire fontos, hogy egy tanár pódiumképes legyen, és játékaival példát mutasson a növendékeinek?*

– Elsőként azzal kell példát mutatni, hogy a tanári fellépések, koncertkörutak miatt ne maradjanak el, és pótolva legyenek a tanítási órák. A rendszeres és folyamatos munka, a következetes instrukciók táplálják a növendék fejlődését. A bemutató játék mellett szóban is el kell tudni magyarázni, mitől lesz jobb a hangzás, hogyan javítható az adott mű megformálása. Egy tanárnak bármikor elérhetőnek kell lenni a tanítványai számára. Jó példa erre, hogy beszélgetésünk alatt, az imént volt egy mobilhívásom. Vasárnap este! Egy művész-mesterképzős hallgatóm kérdezte, hogy a Beethoven hegedűverseny 2. tételéhez megtanulhatja-e a Kreisler-féle kadenciát... Az ilyen esetek teljesen természetesek a tanár-diák kapcsolatban!

– *Szecsődi Ferenc, a Hubay Társaság elnöke, a Magyar Művészeti Akadémia tagja munkája elismeréseként 2015-ben Klebelsberg Kuno Díjat kapott az egyetemtől. Az Artisjus Zenepedagógiai Díj birtokában hogyan lehetne summázni a növendékekkel foglalkozás lényegét?*

– Meglepő lesz a válaszom, nekem nincs tanári diplomám! Hegedűművészként végeztem, pszichológiát nem is tanultunk. Már szegedi éveim elején éreztem, hogy a tanítást nem lehet tanítani. Szükséges egy belső véna, küldetésérzet, ami motiválja az embert az órákon, de a legfontosabb a szeretet a növendékek felé! Amellett pedig az

őszinteség! Nem baj, ha nagy kritikus a tanár, és felsorolja a tapasztalt hibákat, de nem mindegy, hogy a véleménye milyen hangvétellel hangzik el.

Emberszámba venni a tanítványt, és szigorúan követelni, mert legközelebb is lesz vizsga, máskor is lesz koncert, és csak a feltárt hibákból tudnak tanulni és előre lépni! A tanszakomon 1 hónappal a vizsga előtt már készen kell lenni mindenkinek az anyaggal! Akkor tudjuk a fennmaradó időt előadói érlelésre, finomításokra felhasználni! Klebelsberg Kuno mondta még a húszas években: „*Szeressétek a magyar gyerekeket!*” Ezt ma már át lehet fordítani akár más nemzetiségű vagy különböző életkorú hallgatókra is. A zenetanulás kapuja mindenki előtt nyitva áll, soha nem késő elkezdeni!

Épp a minap látogatott meg egy 30 éves, volt tanítványom, és kérdezte tőlem: „Nagypapu, mondd, miért van az, hogy az okostelefonok és az internet világában sokkal kisebb a tudásunk, mint a tiétek? Pedig minden kéznél van, bármilyen információt megtalálhatunk pillanatok alatt.”

– *Hallhatjuk, milyen választ kapott?*

– Persze, nagyon egyszerű! A mai nemzedék túlságosan elkényelmesült, a legegyszerűbb módon dúskálhat a világhálón, netes oldalakon. Lassan már olvasni és írni is elfelejtene! Nem könyvtárakban kutatják fel a könyvek finom illatát élvezve az értékes irodalmat, és a nyomtatott kották helyett is inkább a Google-keresőbe írják be, amire szükségük van. A lényeg, hogy minél többet akarunk tudni, annál több szorgalomra és befektetésre van szükségünk!

Jó példa erre egy nagyon kedves hegedűtanárnő esete, aki tíz évvel ezelőtt a tanítványával jelentkezett be hozzám, a nyári akadémiára. Kérdeztem is a tanárnőtől, hogy nincs kedve elvégezni a mesterképzőt? Ó, hát férj és gyerek mellett már nem mer vállalkozni erre, mondta. Rábeszéltem. Szorgalmas volt és kitartó. Gyönyörű diplomakoncerttel zárt!

A Király-König Zeneiskolába került tanítani, majdnem minden versenyen nyernek a tanítványai, az „Év tanára” lett, majd a vonós tanszak vezetője. 2018-ban megnyerte a Zeneiskolai Hegedűtanárok II. Országos Versenyét, 2020-ban pedig a MMA Zenepedagógusi Díját! Ő *Pécsiné Pánczél Mária*, akire nagyon-nagyon büszke vagyok.

Pécsiné Pánczél Mária a MMA díjátadón, és a legutóbb művészpályára indított Sztathatosz Sebestyén, több nemzetközi hegedűverseny győztese.

– *A zene örömforrás. Szecsődi Ferenc szavaiból, egész lényéből kiderült, hogy a tanítás is az! Ilyen sokrétű, szakmai munka, terv, célok, szerepvállalás mellett jut-e idő ellazulásra, kikapcsolódásra?*

– Imádok biciklizni! Amikor csak tehetem, a munkahelyemre is azzal járok. Sport és hobby egyben. A főzést pedig nagyon kreatív elfoglaltságnak tartom. Kilazít, variálhatom a fűszereket, hozzávalókat, miközben már töprenghetek az újabb megvalósítandókon. A lányunokánk szeptembertől Szegeden kezdi középiskolai tanulmányait, és boldogság, hogy feleségemmel gyakrabban ölelhetjük majd mi is magunkhoz!

A növendékeim sikerei nagyon nagy örömet jelentenek számomra! Amíg csak lehet, szeretnék még tovább tanítani, csak egészség legyen!

– *Elkeseredés vagy kudarcok nem gátolták ezt a sikeres művésztanári pályát?*

– Nem! A nehéz helyzetekből mindig tovább tudtam lépni! Ehhez pedig a belső tartás adott erőt, hittem abban, hogy a sikerek feledtetik a rosszat. Ahogyan a plakátunk mottója is hirdeti: „*Akinek humora van, az mindent elérhet. Akinek nincs, az mindenre képes.*”

– *Kívánom, hogy jó egészségben, hosszú távon teljesüljenek Szecsődi Ferenc vágyai, és azokat megérdemelt siker koronázza elégedett, derűs életen át! Köszönöm a beszélgetést!*

F. P. Zs. Szeged, 2023. 02. 12.

Mit ér a hegedű, ha magyar?

<https://www.youtube.com/watch?v=T0E68Lulgpw>

Kodály Zoltán: Intermezzo (Szigeti József átírata) - Előadja: Szecsődi Ferenc

https://www.youtube.com/watch?v=7CK8wcWMwKc&list=TLPQMTUwMjIwMjOfkw_NCBp-Eg&index=2

Jenő Hubay Fantaisie tziganesque Ferenc Szecsődi violin

https://www.youtube.com/watch?v=G_bcFOATZhQ&list=TLPQMTUwMjIwMjOfkw_NCBp-Eg&index=1

Six Pieces Op. 121 Prayer (Moderato)

<https://www.youtube.com/watch?v=X-YLQavsvDA>

Solo from the opera The Violin Maker of Cremona

<https://www.youtube.com/watch?v=7PPPFHpr368>